

Rotel 14

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Sundsvalls tingsrätts dom den 4 mars 2021 i mål nr B 1886-20, se bilaga A

PARTER (antal tilltalade 1)

Klagande och motpart (Åklagare)

Vice chefsåklagare Karin Everitt
Åklagarkammaren i Sundsvall

Klagande (Målsägande)

1. Mollie Carlsson
Kavenvägen 153
827 93 Ljusdal

2. Stefan Carlsson
Kavenvägen 153
827 93 Ljusdal

3. Jonas Frisk
Bergtallvägen 10
864 41 Stöde

4. Lukas Hedqvist
Hagen 75
824 74 Delsbo

5. Jennie Hedqvist
Risslavägen 6
824 40 Hudiksvall

6. Disa Idh
Bergtallvägen 10
864 41 Stöde

7. Elenor Idh
Bergtallvägen 10
864 41 Stöde

8. Freja Idh
Bergtallvägen 10
864 41 Stöde

Dok.Id 195985

Postadress
Box 170
851 03 Sundsvall

Besöksadress
Södra Tjörngatan 2

Telefon
060-18 68 00
E-post: hovratten.nedrenorrland@dom.se
www.hovrattenfordrenorrland.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:00

9. Juni Idh
Bergtallvägen 10
864 41 Stöde

10. Linus Idh
Bergtallvägen 10
864 41 Stöde

11. Carl-Henrik Larsson
Öckne 136
864 95 Stöde

12. Margareta Larsson
Öckne 136
864 95 Stöde

13. Moa Larsson
Öckne 136
864 95 Stöde

14. Pontus Nordin
Övre Arbetshusgatan 50 Lgh 1302
802 53 Gävle

15. Christian Persson
Hagen 75
824 74 Delsbo

16. Katarina Sundell
Kavenvägen 153
827 93 Ljusdal

1 – 16: företrädna av åklagaren i fråga om skadestånd

Klagande och motpart (Målsägande)

1. Julia Hellman
Bergsgatan 64 Lgh 1201
852 37 Sundsvall

2. Moa Idh
Ringvägen 35 Lgh 1102
137 31 Västerhaninge

1 – 2: företrädna av åklagaren i fråga om skadestånd

Klagande och motpart (Tilltalad)

LOVISA Maria Josefina Öberg Isaksson, 20010319-1821
Pellvägen 32
827 63 Färila

Ombud och offentlig försvarare: Advokat Fredrik Burvall
Kust Advokater
Storgatan 20 C
852 30 Sundsvall

SAKEN

Vållande till annans död, grovt brott, m.m.

HOVRÄTTENS DOMSLUT

Hovrätten, som anmärker att Lovisa Öberg Isaksson ska dömas för vållande till annans död i fyra fall, ändrar tingsrättens dom endast på så sätt att hovrätten bestämmer det belopp som Lovisa Öberg Isaksson ska betala i skadestånd till Julia Hellman till 37 000 kr jämte ränta i enlighet med tingsrättens dom.

I övrigt gäller tingsrättens dom.

Det som tingsrätten har beslutat om sekretess ska fortfarande gälla.

Fredrik Burvall får ersättning av staten med 38 550 kr, varav 28 840 kr avser arbete, 2 000 kr utlägg och 7 710 kr mervärdesskatt.

Elisabeth Massi Fritz, tidigare målsägandebiträde för Julia Hellman, får ersättning av staten för arbete med 5 344 kr, varav 1 069 kr utgör mervärdesskatt.

Elisabeth Massi Fritz, tidigare målsägandebiträde för Mollie Carlsson, Stefan Carlsson, Jonas Frisk, Lukas Hedqvist, Jennie Hedqvist, Disa Idh, Elenor Idh, Freja Idh, Juni Idh, Linus Idh, Moa Idh, Carl-Henrik Larsson, Margareta Larsson, Moa Larsson, Pontus Nordin, Christian Persson och Katarina Sundell, får ersättning av staten för arbete med 13 360 kr, varav 2 672 kr utgör mervärdesskatt.

Kostnaden för försvararen och det tidigare målsägandebiträdet ska staten stå för.

SAMMANFATTNING

Hovrätten fastställer tingsrättens dom i frågorna om skuld och påföljd, vilket innebär att Lovisa Öberg Isaksson döms för brotten vållande till annans död i fyra fall, vållande till kroppsskada och vårdslöshet i trafik samt att brotten bedöms som grova. Hovrätten fastställer också tingsrättens dom när det gäller vilken påföljd som Lovisa Öberg Isaksson ska dömas till.

I frågorna om skadestånd fastställer hovrätten tingsrättens dom när det gäller skadestånd till anhöriga till Felix Persson, Milton Vestman, Emil Idh och Max Larsson. Hovrätten ändrar tingsrättens dom och sänker det belopp som Lovisa Öberg Isaksson ska betala i skadestånd till Julia Hellman. Ändringen beror på att hovrätten avslår Julia Hellmans begäran om ersättning för lyte och men (ersättning för ärr).

YRKANDEN M.M. I HOVRÄTTEN

Lovisa Öberg Isaksson har yrkat att hon frikänns från åtalet och att målsägandenas skadeståndsyrkanden avslås. Hon har i andra hand yrkat att gärningarna bedöms som brott av normalgraden och inte grova brott. Hon har under alla förhållanden yrkat strafflindring och att skadestånd inte ska utgå utöver den trafikskadeersättning som har utgått eller kan komma att utgå till målsägandena.

Åklagaren har yrkat att Lovisa Öberg Isaksson döms till ett längre fängelsestraff.

Julia Hellman har yrkat att Lovisa Öberg Isaksson döms till ett längre fängelsestraff. Hon har också yrkat att Lovisa Öberg Isaksson ska betala skadestånd till henne utöver det hon tillerkänts genom tingsrättens dom med 51 733 kr jämte ränta, varav 40 000 kr avser ersättning kränkning och 11 733 kr ytterligare ersättning för lyte och men.

Moa Idh har yrkat att Lovisa Öberg Isaksson döms till ett längre fängelsestraff. Hon har också yrkat att Lovisa Öberg Isaksson ska betala skadestånd till henne utöver det

hon tillerkänts genom tingsrättens dom med 30 000 kr jämte ränta avseende ersättning för sveda och värk.

Mollie Carlsson, Stefan Carlsson, Jonas Frisk, Lukas Hedqvist, Jennie Hedqvist, Disa Idh, Elenor Idh, Freja Idh, Juni Idh, Linus Idh, Carl-Henrik Larsson, Margareta Larsson, Moa Larsson, Pontus Nordin, Christian Persson och Katarina Sundell har yrkat att Lovisa Öberg Isaksson döms till ett längre fängelsestraff. De har också yrkat att Lovisa Öberg Isaksson ska betala skadestånd till var en av dem med 30 000 kr jämte ränta avseende ersättning för sveda och värk.

Åklagaren har förklarat att hon vidhåller samtliga gärningsmoment i åtalspunkten 1, vårdslöshet i trafik, grovt brott, och har justerat gärningsbeskrivningen genom att ange platsen för gärningen enligt åtalspunkten 1 till *väg 548 mellan Hassela och Sörfors, Nordanstigs och Sundsvalls kommuner*.

Part har motsatt sig motparts ändringsyrkande.

UTREDNINGEN I HOVRÄTTEN

I hovrätten har åberopats i huvudsak samma bevisning som vid tingsrätten. De videoinspelade förhören från tingsrätten har spelats upp, med undantag för förhöret med Loke Almgren, vilket lagts fram genom hänvisning till referatet av utsagan i tingsrättens dom.

Åklagaren har som ny skriftlig bevisning i hovrätten åberopat ett utlåtande av Hugo Mellander, vilken även hörts som nytt vittne i hovrätten på begäran av åklagaren.

HOVRÄTTENS DOMSKÄL

Skuld

Åtalspunkten 1 (vårdslöshet i trafik)

Åklagaren har även i hovrätten gjort gällande att Lovisa Öberg Isaksson har gjort sig skyldig till vårdslöshet i trafik inte bara i samband med den trafikolycka som inträffade utan även tidigare under färden mellan Hassela och Sörfors. Hovrätten prövar först vad som är utrett i fråga om åklagarens påståenden om Lovisa Öberg Isakssons körsätt. Därefter prövar hovrätten om Lovisa Öberg Isaksson har gjort sig skyldig till vårdslöshet i trafik genom att köra på det sättet.

Vad är utrett om hastigheten under färden före olyckan?

Hovrätten instämmer i tingsrättens bedömning att det finns motstridiga uppgifter i frågan om hur fort Lovisa Öberg Isaksson körde Audin under merparten av sträckan. De uppgifter som Julia Hellman har lämnat om hastigheten får värderas med viss försiktighet eftersom hon inte hade sin uppmärksamhet fullt ut riktad mot Lovisa Öberg Isaksson och hennes körning utan främst mot passagerarna i baksätet. Julia Hellman har berättat att Lovisa Öberg Isaksson i slutet av färden körde i en hastighet om 200 km/tim och att hon såg detta på bilens hastighetsmätare. Julia Hellman har först under huvudförhandlingen vid tingsrätten uppgett att hon såg på bilens hastighetsmätare. I polisförhör har hon sagt att hon inte tittade på mätaren. Uppgiften om hon såg på hastighetsmätaren är av väsentlig betydelse och även om det inte finns anledning att tro att hon medvetet skulle lämna en felaktig uppgift om detta, kan hovrätten inte bortse från möjligheten att hennes minnesbilder kan ha påverkats av information som hon fått på annat sätt. Det är därför inte genom Julia Hellmans uppgifter klarlagt att Lovisa Öberg Isaksson körde 200 km/tim under färden. Det som Nova Almgren och Erik Thunberg har berättat om att de två fordonen körde tillsammans under större delen av färden tyder snarare på att Lovisa Öberg Isaksson

under merparten av körningen överskred gällande hastighetsbegränsning i mindre omfattning än vad åklagaren gjort gällande.

Av den återopade Snapchat-filmen framgår att Lovisa Öberg Isaksson någon gång under färden körde i 150 km/tim. Det är klarlagt att filmen publicerades på Snapchat strax efter kl. 03.00 den aktuella natten. Däremot går det inte att dra någon säker slutsats om när under färden filmen spelades in. Enligt hovrätten är det inte heller möjligt att avgöra om det är Erik Thunbergs A-traktor som syns på filmen eller om det var ett annat fordon som låg framför Audin vid det tillfället. Genom filmen är det dock bevisat att Lovisa Öberg Isaksson någon gång under färden körde 150 km/tim, vilket med klar marginal överskred gällande hastighetsbegränsning om 70 km/tim. Hon höll samtidigt endast en hand på ratten. Det är även klarlagt att inte någon av de fyra passagerarna i baksätet hade bilbälte.

Vad är i övrigt utrett om Lovisa Öberg Isakssons körsätt fram till olyckan?

Julia Hellman har berättat att Lovisa Öberg Isaksson vid några tillfällen under färden höll mobiltelefonen i handen kortare stunder. Julia Hellmans uppgifter får i denna del stöd av Nova Almgrens iakttagelse av att hon uppfattade att Lovisa Öberg Isaksson hade en mobiltelefon i handen när de körde om Audin. Hovrätten anser därför att det är utrett att Lovisa Öberg Isaksson vid några tillfällen under färden hade en mobiltelefon i handen.

Vidare är det genom vad Nova Almgren har berättat klarlagt att Lovisa Öberg Isaksson vid något tillfälle under den första delen av färden körde nära dikeskanten. Nova Almgren har uppgett att hastigheten då inte var så hög utan cirka 90 km/tim.

Vad är utrett om körningen i samband med olyckan?

Åklagaren har påstått att Lovisa Öberg Isaksson gjorde en omkörning i hög fart och därefter körde av vägen och ut i terrängen.

Genom vad Erik Thunberg, Nova Almgren och i viss mån Julia Hellman har berättat är det utrett att Lovisa Öberg Isaksson körde om Erik Thunbergs A-traktor på en raksträcka omedelbart före den aktuella kurva där olyckan skedde. Det är en brist i åklagarens utredning att A-traktorn inte har undersökts närmare i fråga om vilken högsta hastighet den kunde framföras i. Utifrån vad Nova Almgren har berättat, samt i viss utsträckning Erik Thunbergs uppgifter, är det dock mycket som talar för A-traktorn hade en hastighet om 80–90 km/tim när den blev omkörd.

Julia Hellman har uppgett att hastigheten i slutet av färden var mycket hög och att Lovisa Öberg Isaksson körde minst 200 km/tim. Som hovrätten har redogjort för ovan finns det dock skäl att värdera Julia Hellmans uppgifter om hastigheten med försiktighet. Även Nova Almgren har uppgett att omkörningen skedde i en mycket hög hastighet, och uppskattat den till cirka 180 km/tim baserat på hur hon senare upplevt omkörningar som skett i lägre hastigheter. Enligt hovrätten är hastighet på ett förbipasserande fordon svårt att uppskatta och även Nova Almgrens uppgifter om hastigheten får därför värderas försiktigt. Detsamma gäller Erik Thunbergs uppgifter i polisförhör om att Lovisa Öberg Isaksson kan ha kört 160–200 km/tim vid omkörningen.

Annat är därför inte utrett än att omkörningen skedde i en mycket hög hastighet och att den var påtagligt högre än den högsta tillåtna hastigheten om 70 km/tim, se även nedan om vad som är klarlagt om hastigheten i samband med olyckan.

Vad är utrett om hastigheten vid olyckstillfället?

Åklagaren har i hovrätten åberopat ny utredning om bilens hastighet i samband med olyckan. Hugo Mellander har avgett ett utlåtande och även hörts vid hovrättens huvudförhandling. Hovrätten anser, mot bakgrund av vad som kommit fram om Hugo Mellanders erfarenhet och kompetens, att hans uppgifter framstår som trovärdiga och tillförlitliga.

Hugo Mellander har i utlåtandet och sitt vittnesmål angett att Audin med största sannolikhet hade en hastighet om 144 km/tim då den började köra in i kurvan. Vidare har han bedömt att bilen under bromsning körde ner i ett dike och sladdade i sidled och slog med höger bakdel och hjul i en vägtrumma, att bilen därefter kastades upp i luften och roterade både kring sin längdled och sin tvärled, varvid de obältade passagerarna i baksätet kastades ut genom bakfönstret. Hugo Mellander har uppgett han har använt sig av försiktiga värden och enligt hans beräkningar hade bilen en hastighet om 107 km/tim när den slog i vägtrumman. Av den tekniska undersökningen avseende Audin framgår att det i bilens fordonsdata registrerats en körhastighet om 123 km/tim när bilen slog i vägtrumman. Hugo Mellander har angett att skillnaden mellan registrerad hastighet enligt fordonsdata och hans beräkningar troligen beror på att han har använt sig av försiktiga värden i sin beräkning, dvs. att skillnaden kan förklaras av att bilen hade en högre hastighet än 144 km/tim när den började köra in i kurvan. Han har vidare uppgett att skillnaden även skulle kunna förklaras av att däcken gått i spinn och att en högre hastighet uppmätts i bilens fordonsdata än den verkliga, men att detta är mindre troligt. Med hänsyn till vad Julia Hellman, Erik Thunberg och Nova Almgren uppgett om att bilen hade en mycket hög hastighet i samband med omkörningen anser hovrätten att förklaringen om att låga värden använts är mer trolig, än att registrerade fordonsdata skulle vara felaktiga.

Hovrätten anser därför att Hugo Mellanders beräkningar av hastigheten kan läggas till grund för bedömningen i målet. Det är härigenom utrett att bilen hade en hastighet om minst 144 km/tim när den körde in i kurvan.

Har Lovisa Öberg Isaksson gjort sig skyldig till vårdslöshet i trafik?

Hovrätten ansluter sig till tingsrättens bedömning att det inte är ställt utom rimligt tvivel att Lovisa Öberg Isaksson gjort sig skyldig till vårdslöshet i trafik genom att sitta med i en mobiltelefon i handen. Det förhållande att Lovisa Öberg Isaksson vid något tillfälle kört nära dikeskanten har såvitt Nova Almgren och Erik Thunberg beskrivit körsättet inte heller inneburit ett sådant medvetet risktagande eller trafikfarligt beteende att detta utgör vårdslöshet i trafik.

Det som enligt hovrätten utgör det trafikfarliga beteendet i Lovisa Öberg Isakssons körning är framför allt den höga hastigheten. Det är genom Snapchat-filmen utrett att Lovisa Öberg Isaksson vid ett tillfälle under färden körde bilen i 150 km/tim med endast en hand på ratten. Även om det varit få andra trafikanter på vägen under den aktuella körningen så syns ett framförvarande fordon på filmen. Lovisa Öberg Isaksson har vidare hållit den mycket höga hastigheten på en landsväg, där högsta tillåtna hastighet varit begränsad till 70 km/tim (jfr rättsfallet NJA 2001 s. 286). Därtill kommer den omständigheten att hon haft fyra passagerare i baksätet vilket medför att fordonet varit tungt lastat. Vidare är det klarlagt att hon gjorde den aktuella omkörningen av Erik Thunbergs A-traktor i en mycket hög hastighet, vilket enligt hovrätten medför att omkörningen varit trafikfarlig i sig. Därefter höll hon en hastighet om minst 144 km/tim när hon körde in i den kurva där olyckan skedde. Hon har härigenom gjort sig skyldig till ett sådant medvetet risktagande att åtalet för vårdslöshet i trafik är styrkt såvitt att Lovisa Öberg Isaksson med stor marginal överskridit rådande hastighetsbegränsningar som var 70 km/tim och framfört bilen i minst 150 km/tim med bara en hand på ratten samtidigt som hon haft fyra obältade passagerare i baksätet och i hög fart gjort en omkörning och därefter kört av vägen och ut i terrängen.

Åtalspunkterna 2 – 3 (vållande till annans död och vållande till kroppsskada)

Felix Persson, Milton Vestman, Emil Idh och Max Larsson avled till följd av trafikolyckan och Julia Hellmans orsakades svåra kroppsskador. Frågan är om Lovisa Öberg Isaksson av oaktsamhet orsakat dödsfallen och kroppsskadan. Det krävs då att den gärning som leder till dödsfallen respektive kroppsskadan innefattar ett otillåtet risktagande. Det ska också finnas ett samband mellan dödsfallen/kroppsskadan och oaktsamheten på så sätt att dödsfallen respektive kroppsskadan orsakats av oaktsamheten. Frågan är även vad Lovisa Öberg Isaksson insett eller borde ha insett när det gäller risken för att gärningen skulle kunna leda till annans död eller kroppsskada (se rättsfallet NJA 2020 s. 397 punkterna 9–13).

Hovrätten har ovan kommit fram till att Lovisa Öberg Isakssons körsätt har inneburit ett medvetet risktagande och det står därmed klart att gärningen har avvikit från det aktsamma. Förutom hastighetsöverträdelserna och den trafikfarliga omkörningen har Lovisa Öberg Isaksson också kört bilen med fyra passagerare i baksätet. Detta har inneburit att det rent faktiskt inte funnits tillräckligt med säkerhetsbälten i bilen för att räcka till alla passagerare. Även om Lovisa Öberg Isaksson inte haft ett straffrättsligt ansvar för att passagerare över 15 år använder säkerhetsbälte har körningen även i detta avseende avvikit från det normalt aktsamma då hon borde ha anpassat sin körning med hänsyn till detta (se även 4 kap. 6 § första stycket Trafikförordningen [1998:1276]).

Frågan är därefter om dödsfallen respektive kroppsskadan orsakats av Lovisa Öberg Isakssons oaktsamhet. Vid denna prövning ska det bedömas om de dödsfall respektive den kroppsskada som faktiskt inträffat också inneburit ett förverkligande av de risker som gjorde att gärningen avvek från det aktsamma. Det innebär att bl.a. ett efterföljande händelseförlopp som helt saknar samband med de risker som var förknippade med gärningen inte ska leda till ansvar, men även att vissa mer avlägsna och oberäkneliga följder som bara löst kan kopplas till gärningen faller bort (se ovan nämnda rättsfall punkterna 26–27).

Orsaken till trafikolyckan har inte helt kunnat klarläggas även om det är mycket som talar för att det är den höga hastigheten, eventuellt i förening med den tidigare trafikfarliga omkörningen, som medförde att Lovisa Öberg Isaksson tappade kontrollen över bilen och körde av vägen. Enligt vittnet Hugo Mellander kan den omständigheten att det var fyra passagerare i baksätet vidare ha påverkat bilens köregenskaper när den färdades in i kurvan i hög hastighet. Även om det inte helt kan uteslutas att Lovisa Öberg Isakssons körning har påverkats även av annat, exempelvis en hastig rörelse för att väja för ett djur, har detta i sig inte varit en avlägsen eller oberäknelig följd av gärningen. Lovisa Öberg Isakssons förmåga att på ett trafiksäkert sätt hantera en hastigt uppkommen situation har varit klart nedsatt med hänsyn till den mycket höga hastigheten. Hovrätten anser därför att dödsfallen och kroppsskadan orsakats av Lovisa Öberg Isakssons oaktsamma körsätt.

Lovisa Öberg Isaksson har medvetet kört bilen i mycket hög hastighet och gjort en trafikfarlig omkörning. Hon har varit medveten om att det satt fyra passagerare i baksätet och måste ha insett att åtminstone en av passagerarna var obältad. Genom vad Julia Hellman har berättat är det också klarlagt att Lovisa Öberg Isaksson i en kurva tidigare under färden körde så fort att hon var tvungen bromsa och svänga hårt för att inte köra av vägen. Detta medför att Lovisa Öberg Isaksson måste ha insett att den höga hastigheten, i kombination med antalet passagerare i baksätet, påverkade bilens köregenskaper. Kravet på personlig oaktsamhet är därmed också uppfyllt.

Lovisa Öberg Isaksson ska därför, som tingsrätten har kommit fram till, dömas för vållande till annans död i fyra fall och vållande till kroppsskada.

Rubricering

Hovrätten ansluter sig till tingsrättens bedömningar att gärningarna ska rubriceras som grova brott, varvid hovrätten även delar tingsrättens bedömning att brottet vårdslöshet i trafik inte är att rubricera som grovt brott på den grunden att Lovisa Öberg Isaksson visat uppenbar likgiltighet inför andra människors liv eller egendom.

Förutom de skäl som tingsrätten har angett vill hovrätten framhålla att gärningen i hög grad avvikit från det aktsamma och att det funnits en mycket stor risk för att dödsfall respektive svår kroppsskada skulle inträffa till följd av körningen (jfr ovan nämnda rättsfall punkterna 31–35 och rättsfallet NJA 2012 s. 79 punkten 10). Vidare har Lovisa Öberg Isaksson varit medveten om flertalet av de omständigheter som gjorde gärningen oaktsam. Även om hon inte kände till i vilken utsträckning som passagerarna i baksätet använde bilbälte, så har hon haft goda möjligheter att kontrollera hur det förhöll sig med den saken. Detta framstår också som något hon borde ha gjort med hänsyn till att hon insett att i varje fall en passagerare i baksätet skulle vara obältad. Hon har således varit i hög grad medvetet oaktsam. Mot den bakgrunden, och på de skäl som tingsrätten fört fram, ska brottet vårdslöshet i trafik bedömas som grovt brott eftersom Lovisa Öberg Isaksson varit grovt oaktsam. Vidare

ska brotten vållande till annans död respektive vållande till kroppsskada bedömas som grova eftersom gärningen innefattat ett medvetet risktagande av allvarligt slag.

Påföljd

Hovrätten delar tingsrättens bedömning att påföljden ska bestämmas till skyddstillsyn med fängelse två månader. Den främsta anledningen till detta är att Lovisa Öberg Isaksson var 19 år vid brottet. Nedan utvecklar hovrätten skälen för bedömningen i fråga om påföljd.

Hovrätten bedömer att straffvärdet för brottsligheten är fängelse ett år och sex månader för en vuxen person.

I hovrätten är det genom bland annat läkarintyg klarlagt att Lovisa Öberg Isaksson på grund av trafikolyckan fick en svår hjärnskada som påverkar hennes kognitiva och fysiska funktioner. Det är genom intyget och psykologutlåtande utrett att hjärnskadan innebär att Lovisa Öberg Isakssons kognitiva funktioner är så pass nedsatt i olika avseenden att det föreligger en allvarlig kroppsskada. Det är vidare klarlagt att Lovisa Öberg Isaksson även fortsatt kommer ha en påtaglig kognitiv funktionsnedsättning. Det är således frågan om kroppsskada av bestående karaktär. Hovrätten delar därmed tingsrättens bedömning att Lovisa Öberg Isaksson till följd av brottet drabbats av en allvarlig kroppsskada och att detta ska beaktas i mildrande riktning vid straffmätningen. Det är motiverat med en sänkning av straffet med fyra månader på grund av detta.

Vidare ska hovrätten, med tillämpning av då gällande lagstiftning, beakta Lovisa Öberg Isakssons ålder vid straffmätningen. Mot den bakgrunden delar hovrätten tingsrättens bedömning att det s.k. straffmätningensvärdet uppgår till fängelse nio månader, vilket även åklagaren anslutit sig till.

Frågan är då vilken påföljd som Lovisa Öberg Isaksson ska dömas till. Även i denna del ska hovrätten tillämpa tidigare gällande lagstiftning vilket innebär att det på grund

av Lovisa Öberg Isakssons ungdom krävs särskilda skäl för att påföljden ska bestämmas till fängelse. Brottslighetens straffmättningsvärde är inte så högt som ett år, varför det inte i sig utgör ett särskilt skäl för fängelse. Däremot är brottslighetens art, i förening med straffmättningsvärdet, sådant att det är ett skäl för fängelse, i varje fall för en person över 21 år. Av praxis från Högsta domstolen framgår att innan en domstol bestämmer sig för att döma ut ett längre fängelsestraff för en ungdom under 21 år ska domstolen överväga om inte skyddstillsyn i kombination med fängelse kan tillämpas (se Borgeke m.fl., Att bestämma påföljd för brott, 4 uppl. s. 403 och rättsfallet NJA 2015 s. 1024). Av det nyss nämnda rättsfallet framgår vidare att det inte är en förutsättning för skyddstillsyn att frivården bedömt att det föreligger ett s.k. övervakningsbehov. Skyddstillsyn är utesluten som påföljd endast om det helt saknas anledning att anta att påföljden kan bidra till att den dömde avhåller sig från fortsatt brottslighet.

Hovrätten bedömer mot den bakgrunden att en skyddstillsyn kan bidra till att Lovisa Öberg Isaksson avhåller sig från fortsatt brottslighet. Påföljden ska därför bestämmas till skyddstillsyn, som med hänsyn till brottslighetens art, ska förenas med fängelse.

Skadestånd

Skadestånd till efterlevande

Hovrätten ansluter sig till tingsrättens bedömning att skadestånd till närstående till Felix Persson, Milton Vestman, Emil Idh och Max Larsson ska bestämmas till 30 000 kr. Samtliga närstående utom Moa Idh har fått ersättning för den personskada de orsakats genom dödsfallen i form av trafikskadeersättning om 30 000 kr. Såsom tingsrätten har redogjort för framgår av rättspraxis att man som skadelidande inte kan få både skadestånd och trafikskadeersättning för samma skada. Mollie Carlsson, Stefan Carlsson, Jonas Frisk, Lukas Hedqvist, Jennie Hedqvist, Disa Idh, Elenor Idh, Freja Idh, Juni Idh, Linus Idh, Carl-Henrik Larsson, Margareta Larsson, Moa Larsson, Pontus Nordin, Christian Persson och Katarina Sundell har alla fått 30 000 kr vardera i trafikskadeersättning och tingsrättens dom ska fastställas i dessa delar.

Moa Idh, syster till Emil Idh, har inte tidigare fått trafikskadeersättning. Hon bodde inte tillsammans med Emil Idh när olyckan inträffade, men hovrätten anser inte att det finns anledning att göra någon annan bedömning än vad tingsrätten har gjort i frågan om hon stått Emil Idh särskilt nära. Moa Idh har därför rätt till skadestånd med 30 000 kr och tingsrättens dom ska fastställas även i denna del.

Skadestånd till Julia Hellman

Hovrätten ansluter sig helt till tingsrättens bedömning i fråga om ersättning till Julia Hellman för kränkning, sveda och värk samt förlorat skolor.

När det gäller ersättning för lyte och men i form av ärr anser hovrätten att det inte är möjligt att på det underlag som har presenterats avgöra med vilket belopp ersättning för lyte och men ska utgå. Den utredning som har presenterats utgörs av fotografier tagna under perioden som Julia Hellman vistades på sjukhus respektive någon tid före huvudförhandlingen i tingsrätten. Det är dock svårt att utifrån fotografierna få en tydlig bild av ärrrens storlek och hur framträdande de är. Även om mycket talar för att Julia Hellman kommer ha kvarvarande ärr hade det varit möjligt att lägga fram ytterligare bevisning i den delen, exempelvis genom syn av ärren. Omständigheterna är därmed inte sådana att domstolen kan uppskatta skadan till ett skäligt belopp (se 35 kap. 5 § rättegångsbalken). Julia Hellmans yrkande om ersättning för lyte och men ska därför avslås.

Ersättning till offentlig försvarare och tidigare målsägandebiträde

Fredrik Burvall och Elisabeth Massi Fritz ska få den ersättning för arbete som de har begärt. Det har varit skäligen motiverat att inhämta ytterligare utredning om Lovisa Öberg Isakssons hälsotillstånd i målet. Fredrik Burvall ska därför få ersättning för det utlägg för läkarintyg han haft (jfr rättsfallet NJA 2020 s. 703).

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B
Överklagande senast **tisdagen den 5 juli 2022**.

Agneta Ögren

Petra Sjölen Kruse

Emelie Jonsson

I avgörandet har deltagit hovrättspresidenten Agneta Ögren, hovrättsrådet Petra Sjölen Kruse, referent, tf. hovrättsassessorn Emelie Jonsson och nämndemannen Lena Ålander. Rätten är enig.

Rättelse/komplettering

Dom, 2021-03-04

Domslut för Lovisa Öberg Isaksson, 20010319-1821

- Rättelse, 2021-03-05

Beslut av: Lagmannen Lars-Åke Johansson

På grund av misstag har tingsrätten i punkten 7 under skadestånd angett att Julia Hellmans skadeståndsyrkande avslås. Av punkten 1 och domskälen framgår att så inte är fallet. Punkten 7 ska således utgå p.g.a. skrivfel.

SUNDSVALLS TINGSRÄTT
Ungdomsmål
Rotel 11

DOM
2021-03-04
meddelad i
Sundsvall

Mål nr: B 1886-20

PARTER (Antal tilltalade: 1)

Tilltalad

LOVISA Maria Josefina Öberg Isaksson, 20010319-1821
Pellvägen 32
827 63 Färila

Offentlig försvarare:

Advokat Fredrik Burvall
Hanssons Advokatbyrå HB
Box 1044
851 11 Sundsvall

Åklagare

Vice chefsåklagare Karin Everitt
Åklagarmyndigheten
Åklagarkammaren i Sundsvall
Box 721
851 21 Sundsvall

Målsägande

1. Mollie Carlsson
c/o Advokatbyrån Elisabeth Fritz AB
Box 19579
104 32 Stockholm

Målsägandebiträde:

Advokat Elisabeth Massi Fritz
Advokatbyrån Elisabeth Fritz AB
Box 19579
104 32 Stockholm

2. Stefan Carlsson
c/o Advokatbyrån Elisabeth Fritz AB
Box 19579
104 32 Stockholm

Målsägandebiträde:

Advokat Elisabeth Massi Fritz
Advokatbyrån Elisabeth Fritz AB
Box 19579
104 32 Stockholm

Om domstolens behandling av personuppgifter, se www.domstol.se/personuppgifter. Kontakta oss för information på annat sätt.

Besöksadress

Storgatan 39

Telefon

060-18 67 00

Öppettider

måndag - fredag

08:00-16:00

Postadress

Box 467

851 06 Sundsvall

E-post

sundsvalls.tingsratt@dom.se

Webbplats

www.sundsvallstingsratt.se

3. Jonas Frisk
c/o Advokatbyrån Elisabeth Fritz AB
Box 19579
104 32 Stockholm

Målsägandebiträde:
Advokat Elisabeth Massi Fritz
Advokatbyrån Elisabeth Fritz AB
Box 19579
104 32 Stockholm

4. Jennie Hedqvist
c/o Advokatbyrån Elisabeth Fritz AB
Box 19579
104 32 Stockholm

Målsägandebiträde:
Advokat Elisabeth Massi Fritz
Advokatbyrån Elisabeth Fritz AB
Box 19579
104 32 Stockholm

5. Lukas Hedqvist
c/o Advokatbyrån Elisabeth Fritz AB
Box 19579
104 32 Stockholm

Målsägandebiträde:
Advokat Elisabeth Massi Fritz
Advokatbyrån Elisabeth Fritz AB
Box 19579
104 32 Stockholm

6. Julia Hellman
c/o Advokatbyrån Elisabeth Fritz AB
Box 19579
104 32 Stockholm

Målsägandebiträde:
Advokat Elisabeth Massi Fritz
Advokatbyrån Elisabeth Fritz AB
Box 19579
104 32 Stockholm

7. Disa Idh
c/o Advokatbyrån Elisabeth Fritz AB
Box 19579
104 32 Stockholm

Målsägandebiträde:
Advokat Elisabeth Massi Fritz
Advokatbyrån Elisabeth Fritz AB
Box 19579
104 32 Stockholm

8. Elenor Idh
c/o Advokatbyrån Elisabeth Fritz AB
Box 19579
104 32 Stockholm

Målsägandebiträde:
Advokat Elisabeth Massi Fritz
Advokatbyrån Elisabeth Fritz AB
Box 19579
104 32 Stockholm

9. Freja Idh
c/o Advokatbyrån Elisabeth Fritz AB
Box 19579
104 32 Stockholm

Målsägandebiträde:
Advokat Elisabeth Massi Fritz
Advokatbyrån Elisabeth Fritz AB
Box 19579
104 32 Stockholm

10. Juni Idh
c/o Advokatbyrån Elisabeth Fritz AB
Box 19579
104 32 Stockholm

Målsägandebiträde:
Advokat Elisabeth Massi Fritz
Advokatbyrån Elisabeth Fritz AB
Box 19579
104 32 Stockholm

11. Linus Idh
c/o Advokatbyrån Elisabeth Fritz AB
Box 19579
104 32 Stockholm

Målsägandebiträde:
Advokat Elisabeth Massi Fritz
Advokatbyrån Elisabeth Fritz AB
Box 19579
104 32 Stockholm

12. Moa Idh
c/o Advokatbyrån Elisabeth Fritz AB
Box 19579
104 32 Stockholm

Målsägandebiträde:
Advokat Elisabeth Massi Fritz
Advokatbyrån Elisabeth Fritz AB
Box 19579
104 32 Stockholm

13. Carl-Henrik Larsson
c/o Advokatbyrån Elisabeth Fritz AB
Box 19579
104 32 Stockholm

Målsägandebiträde:
Advokat Elisabeth Massi Fritz
Advokatbyrån Elisabeth Fritz AB
Box 19579
104 32 Stockholm

14. Margareta Larsson
c/o Advokatbyrån Elisabeth Fritz AB
Box 19579
104 32 Stockholm

Målsägandebiträde:
Advokat Elisabeth Massi Fritz
Advokatbyrån Elisabeth Fritz AB
Box 19579
104 32 Stockholm

15. Moa Larsson
c/o Advokatbyrån Elisabeth Fritz AB
Box 19579
104 32 Stockholm

Målsägandebiträde:
Advokat Elisabeth Massi Fritz
Advokatbyrån Elisabeth Fritz AB
Box 19579
104 32 Stockholm

16. Pontus Nordin
c/o Advokatbyrån Elisabeth Fritz AB
Box 19579
104 32 Stockholm

Målsägandebiträde:
Advokat Elisabeth Massi Fritz
Advokatbyrån Elisabeth Fritz AB
Box 19579
104 32 Stockholm

17. Christian Persson
c/o Advokatbyrån Elisabeth Fritz AB
Box 19579
104 32 Stockholm

Målsägandebiträde:
Advokat Elisabeth Massi Fritz
Advokatbyrån Elisabeth Fritz AB
Box 19579
104 32 Stockholm

18. Katarina Sundell
c/o Advokatbyrån Elisabeth Fritz AB
Box 19579
104 32 Stockholm

Målsägandebiträde:
Advokat Elisabeth Massi Fritz
Advokatbyrån Elisabeth Fritz AB
Box 19579
104 32 Stockholm

DOMSLUT

Brott som den tilltalade döms för

1. Vållande till annans död, grovt brott, 3 kap 7 § 2 st brottsbalken
2020-05-31
2. Vållande till kroppsskada, grovt brott, 3 kap 8 § 2 st brottsbalken
2020-05-31
3. Grov vårdslöshet i trafik, 1 § 2 st trafikbrottslagen (1951:649)
2020-05-31

Påföljd m.m.

1. Skyddstillsyn
Särskild föreskrift: Lovisa Öberg Isaksson ska genomgå det påverkansprogram som frivården finner lämpligt.

Frivårdskontor

Frivården Hudiksvall

Övervakare

Förordnas av frivårdskontoret

2. Fängelse 2 månader

Lagrum som åberopas

28 kap 3 § brottsbalken
29 kap 5 § 2 st brottsbalken
29 kap 7 § 1 st brottsbalken

Skadestånd

1. Lovisa Öberg Isaksson ska betala skadestånd till Julia Hellman med 77 000 kr jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 31 maj 2020 till dess betalning sker.
2. Mollie Carlssons skadeståndsyrkande avslås.

3. Stefan Carlssons skadeståndsyrkande avslås.
4. Jonas Frisks skadeståndsyrkande avslås.
5. Jennie Hedqvists skadeståndsyrkande avslås.
6. Lukas Hedqvists skadeståndsyrkande avslås.
7. Julia Hellmans skadeståndsyrkande avslås.
8. Disa Idhs skadeståndsyrkande avslås.
9. Elenor Idhs skadeståndsyrkande avslås.
10. Freja Idh skadeståndsyrkande avslås.
11. Juni Idhs skadeståndsyrkande avslås.
12. Linus Idhs skadeståndsyrkande avslås.
13. Lovisa Öberg Isaksson ska betala skadestånd till Moa Idh med 30 000 kr jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 31 maj 2020 till dess betalning sker.
14. Carl-Henrik Larssons skadeståndsyrkande avslås.
15. Margareta Larssons skadeståndsyrkande avslås.
16. Moa Larssons skadeståndsyrkande avslås.
17. Pontus Nordins skadeståndsyrkande avslås.
18. Christian Perssons skadeståndsyrkande avslås.
19. Katarina Sundells skadeståndsyrkande avslås.

Sekretess

Sekretessen enligt 21 kap 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) för uppgifterna i rättsintyg, aktbilaga 13, s. 1-7, och för uppgifterna i intyg från vårdinrättningar, aktbilagorna 66-69, som föredragits bakom stängda dörrar ska bestå i målet.

Brottsofferfond

Den tilltalade åläggs att betala en avgift på 800 kr enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond.

Ersättning

1. Fredrik Burvall får ersättning av staten med 98 542 kr. Av beloppet avser 64 125 kr arbete, 12 398 kr tidsspillan, 2 311 kr utlägg och 19 708 kr mervärdesskatt.
 2. Elisabeth Massi Fritz får ersättning av staten med, rätt räknat, 202 315 kr. Av beloppet avser 142 500 kr arbete, 13 702 kr tidsspillan, 5 650 kr utlägg och 40 463 kr mervärdesskatt.
 3. Staten ska stå för kostnaden för försvararen och målsägandebiträdet.
-

YRKANDEN OCH INSTÄLLNING

Åklagaren har i ansökan om stämning den 16 december 2020 begärt att Lovisa Öberg Isaksson ska dömas för nedan angivna brott.

1. Grov vårdslöshet i trafik – 1 § 2 st trafikbrottslagen (1951:649)

Lovisa Öberg Isaksson har vid förandet av personbil CWK768 i väsentlig mån brustit i den omsorg och varsamhet som till förekommande av trafikolycka betingas av omständigheterna. Hon har under körningen med stor marginal överskridit rådande hastighetsbegränsning som varit 70 km/ tim och framfört bilen i en hastighet om ca 200 km/tim och i minst 150 km/tim med bara en hand på ratten samtidigt som hon haft fyra obältade passagerare i baksätet, dels under en del av körningen suttit med en mobiltelefon i handen, vid flera tillfällen kört nära dikeskanten på vägen samt slutligen i hög fart gjort en omkörning och därefter kört av vägen och ut i terrängen. Till följd av trafikolyckan avled fyra personer, en person blev allvarligt skadad och personbilen blev totalförstörd. Det hände på väg 548 vid Sörfors, Matfors, Sundsvalls kommun den 31 maj 2020.

Brottet bör bedömas som grovt då Lovisa Öberg Isaksson genom sitt körsätt varit grovt oaktsam och visat uppenbar likgiltighet för andra människors liv och egendom.

2. Vållande till annans död, grovt brott – 3 kap 7 § 2 st brottsbalken

Lovisa Öberg Isaksson har genom ovan angivet körssätt av oaktsamhet orsakat Felix Perssons, Milton Vestmans, Emil Idhs och Max Larssons död. Det hände någon gång den 31 maj 2020 vid väg 548 Sörfors, Matfors, Sundsvalls kommun.

Brottet bör bedömas som grovt eftersom gärningen innefattat ett medvetet risktagande av allvarligt slag.

3. Vållande till kroppsskada, grovt brott – 3 kap 8 § 2 st brottsbalken

Lovisa Öberg Isaksson har genom ovan angivet körssätt av oaktsamhet orsakat Julia Hellman livshotande skador bl a blödningar i anslutning till hjärnhinnorna, stötskador i hjärnan, frakturer i skallbasen, en ligamentskada i halsryggen, flera frakturer på ryggkotor, stötskador på hjärtat och lungan, skador på mjälten, flera frakturer i bäckenet och i benen, inre blödningar samt hudskador. Det hände någon gång den 31 maj 2020 vid väg 548 Sörfors, Matfors, Sundsvalls kommun.

Brottet bör bedömas som grovt eftersom gärningen innefattat ett medvetet risktagande av allvarligt slag och lett till livshotande skador.

Enskilda anspråk

Julia Hellman har begärt att Lovisa Öberg Isaksson ska betala skadestånd till henne med totalt 143 773 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 31 maj 2020 till dess full betalning sker. Beloppet avser ersättning med 40 000 kr för kränkning, 27 000 kr för sveda och värk, 51 773 kr för lyte avseende ärr samt 25 000 kr för halvt förlorat skolor.

Elenor Idh, Jonas Frisk, Moa Idh, Linus Idh, Juni Idh, Freja Idh och Disa Idh har begärt att Lovisa Öberg Isaksson ska betala skadestånd till var och en av dem med 60 000 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 31 maj 2020 till dess full betalning sker. Beloppet avser sveda och värk på grund av nära anhörigs död.

Margareta Larsson, Carl-Henrik Larsson och Moa Larsson har begärt att Lovisa Öberg Isaksson ska betala skadestånd till var och en av dem med 60 000 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 31 maj 2020 till dess full betalning sker. Beloppet avser sveda och värk på grund av nära anhörigs död.

Jennie Hedqvist, Christian Persson och Lukas Hedqvist har begärt att Lovisa Öberg Isaksson ska betala skadestånd till var och en av dem med 60 000 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 31 maj 2020 till dess full betalning sker. Beloppet avser sveda och värk på grund av nära anhörigs död.

Katarina Sundell, Stefan Carlsson, Pontus Nordin och Mollie Carlsson har begärt att Lovisa Öberg Isaksson ska betala skadestånd till var och en av dem med 60 000 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 31 maj 2020 till dess full betalning sker. Beloppet avser sveda och värk på grund av nära anhörigs död.

Inställning till yrkandena

Lovisa Öberg Isaksson har förnekat brott och bestritt skadeståndsskyldighet. Beträffande den ersättning som Julia Hellman begärt har Lovisa Öberg Isaksson inte vitsordat något belopp som skäligt i och för sig.

Beträffande den ersättning som var och en av Elenor Idh, Jonas Frisk, Moa Idh, Linus Idh, Juni Idh, Freja Idh, Disa Idh, Margareta Larsson, Carl-Henrik Larsson, Moa Larsson, Jennie Hedqvist, Christian Persson, Lukas Hedqvist, Katarina Sundell, Stefan Carlsson, Pontus Nordin och Mollie Carlsson begärt för sveda och värk har Lovisa Öberg Isaksson vitsordat 30 000 kr till var och en som skäligt i och för sig.

Vidare har Lovisa Öberg Isaksson anfört att skadeståndet ska jämkas med den ersättning som de skadelidande fått som trafikskadeersättning då de annars skulle få dubbel ersättning. Hon har vitsordat sättet för beräkning av ränta som skäligt i och för sig.

UTREDNINGEN I MÅLET

Lovisa Öberg Isaksson har hörts över åtalet. På *åklagarens* begäran har förhör hållits med målsäganden Julia Hellman samt med vittnena Nova Almgren, Erik Thunberg, Alicia Persson, Villemo Selin och Loke Almgren. Åklagaren har som skriftlig bevisning åberopat uppgifter från förundersökningsprotokollet såsom dödsbevis, rättsintyg, skiss och informationsunderlag från vägtrafikolycka, uppgift om var en av passagerarna påträffades, fotografier från filmklipp jämfört med hastighetsmätare, teknisk undersökning av bilen samt fotografier från olycksplatsen. Vidare har åklagaren

åberopat ett filmklipp inifrån bilen samt larmsamtal från Erik Thunberg och Nova Almgren.

Målsägandena har åberopat samma bevisning som åklagaren, även till styrkande av deras respektive skadeståndsanspråk.

På *Julia Hellmans* begäran har vittnesförhör även hållits med Jessica Hellman. Julia Hellman har som skriftlig bevisning åberopat bilder av skador och ärr.

På *Elenor Idhs, Jonas Frisks, Moa Idhs, Linus Idhs, Juni Idhs, Freja Idhs* och *Disa Idhs* begäran har förhör hållits med Ellinor Idh och Jonas Frisk. Som skriftlig bevisning har Elenor Idh åberopat ett yttrande från Stöde vårdcentral samt ett intyg från NPF-mottagningen Sundsvall Psykiatri.

På *Margareta Larssons, Carl-Henrik Larssons* och *Moa Larssons* begäran har förhör hållits med Margareta Larsson.

På *Jennie Hedqvists, Christian Perssons* och *Lukas Hedqvists* begäran har förhör hållits med Jennie Hedqvist. Som skriftlig bevisning har Christian Persson åberopat ett utlåtande från priserva ARBETE & HÄLSA och Jennie Hedqvists åberopat ett intyg från psykolog.

På *Katarina Sundells, Stefan Carlssons, Pontus Nordins* och *Mollie Carlssons* begäran har förhör hållits med Katarina Sundell och Stefan Carlsson.

På *Lovisa Öberg Isakssons* begäran har förhör hållits med Olof Isaksson.

TINGSRÄTTENS BEDÖMNING M.M.

Parter och vittnens berättelser

Julia Hellman har berättat följande. De träffade Erik på bilträffen i Hassela. Erik ville åka till MAX-restaurangen i Sundsvall och de följde med. Erik och Nova åkte först med Eriks EPA. Hon, Lovisa, Milton, Felix, Max och Emil åkte i Lovisas bil. Hon uppfattade att Lovisa blev lite tveksam när alla fyra killarna ville åka med. Emil frågade och då svarade inte Lovisa riktigt. Hon satt bredvid Lovisa som körde. Milton satt bakom Lovisa. Felix satt i mitten och Max och Emil bakom henne. Hon och Lovisa använde bilbälte men det gjorde inte killarna i baksätet. Lovisa sa inte något om att det var fyra killar i baksätet eller bad dem använda bilbälte. Hon styrde musiken med sin mobil och tittade mest bakåt eftersom hon pratade med killarna i baksätet. De pratade och hade kul. Alla var glada. Hon vet inte när filmklippet inifrån bilen gjordes. I kurvorna kändes det som att det gick väldigt fort. I en kurva blev det lite läskigt eftersom bilen ryckte till. Hon har berättat i förhör att bilen fick bromsa och svänga hårt för att inte köra av vägen. Det var vid det tillfället bilen ryckte till. På raksträckorna märktes hastigheten inte lika mycket. Det kändes som att de körde fortare och fortare men det var ingen som kommenterade att det gick snabbt. Hon såg bara EPA-traktorer utmed vägen och tror att de körde om tre Epor förutom Eriks. Hon såg att Lovisa hade en hand på ratten och en på växelspaken. Emellanåt hade hon en hand på ratten och i den andra höll hon mobilen. Lovisa satt aldrig länge med mobilen i handen och hon vet inte vad Lovisa gjorde med den. Lovisa tittade inte bakåt och pratade inte direkt med dem där bak. Lovisa tittade på vägen eller mobilen. Hon vet att Lovisa körde om Erik några gånger. Hon vet inte hur snabbt Erik körde, men det gick över 30 km/timme eftersom de kunde köra ifatt varandra. Hon tittade på hastighetsmätaren vid ett tillfälle, när de körde om Eriks EPA innan kraschen, och är nästan säker på att det gick 200 km/timme, om inte mer. I förhör har hon sagt att hon inte tittade på hastighetsmätaren. Ju längre tiden går ju mer minns hon dock av händelsen. Nu minns hon att hon tittade på hastighetsmätaren. Hon pratade med Emil när de kraschade. Han tog hennes telefon för att slå på en låt. Hon såg därför inte kraschen.

Lovisa Öberg Isaksson har berättat att de skador hon fått vid trafikolyckan gör att hon inte minns händelsen. Hon har svaga bilder från en pizzeria i Hassela, men vet inte om det är minnesbilder eller beror på fotografier hon sett. Hon har haft körkort ett år och började övningsköra när hon blev tillräckligt gammal för det. Hon har övningskört mest med sin pappa. De har kört runt hela Sverige. Hon gillar att köra bil och har kört nästan dagligen sedan hon fick körkort. Hon har aldrig blivit stoppad av polisen. Hon har inte heller för vana att köra fort. Hon brukar använda farthållaren när hon kör. Om hon bara haft en hand på ratten kan det bero på att hon växlat. Om hon hållit mobilen i handen kan det inte ha varit under lång tid. I så fall bara för att titta på klockan eller något. Hon har aldrig tidigare kört den aktuella vägen.

Nova Almgren har berättat följande. Hon var med sin dåvarande pojkvän, Erik, på bilträffen i Hassela. Hon kände inte Lovisa sedan tidigare och träffade henne på bilträffen. Då träffade hon även Julia för första gången. De var hungriga och ville åka till MAX-restaurangen i Sundsvall. Hon åkte i Eriks EPA-traktor. Killarna åkte med Lovisa. Hon tror att Lovisas bil åkte först. Sedan saktade Lovisa ner och då körde de om henne. Det var i början av färden från Hassela. När de körde om Lovisa tittade hon in i bilen. Hon tyckte att det såg ut som att Lovisa höll en mobiltelefon i handen, att hon höll telefonen vid växelspaken. Hon vet inte om Lovisa tittade på mobilen eller bara höll den i handen. De körde inte speciellt snabbt då. Hon är inte säker och tror att de körde cirka 90 km/timme. Det är en känsla. När de körde om Lovisas bil tyckte hon att Lovisa låg långt ut på vägen. Däcken var på de vita strecken. Detta hände i vart fall två gånger. Lovisas bil låg sedan bakom dem fram till Lovisa körde om och trafikolyckan inträffade. De låg ungefär halva vägen bakom Lovisas bil och halva vägen framför. Hon uppskattar att hon och Erik körde 90 km/timme under större delen av vägen. I slutet körde Lovisas bil om dem och kraschade. De körde då ungefär 90 km/timme. Det verkade som att Lovisa saktade in och försvann lite bakom dem innan hon påbörjade omkörningen och kom upp i fart. Det gick väldigt fort när Lovisa körde om och hon hann knappt kolla på bilen. De var några hundra meter bakom kurvan när kraschen skedde. Hon såg inte exakt när Lovisa körde av vägen. Hon såg först bilen swisha förbi, sedan såg hon massa grus spruta bakom bilen och att den hamnade i bredstall i diket. Sedan tog det stopp och bilen flög upp i träden.

Erik Thunberg har berättat följande. Han var med Milton på bilträffen. De gick runt och pratade med olika personer. Tanken var att han och Nova skulle åka till MAX-restaurangen i Sundsvall. Lovisas bil hade parkerat in hans EPA-traktor så han inte kunde ta sig därifrån. Han försökte få med dem till MAX så att Lovisa skulle flytta bilen. Han visste att Julia, Milton och Felix åkte med Lovisa. Nova åkte med honom. Han var nykter. Han och Nova åkte först från Hassela men ganska samtidigt åkte Lovisa. Hon körde sedan om ganska direkt. Han vet inte hur snabbt han åkte när han blev omkörd. Han väljer att inte svara på hur snabbt hans EPA-traktor går. Han försökte hänga på Lovisas bil och tänkte inte på något speciellt angående hennes körning. Han har inte lagt märke till något särskilt som var vårdslöst i körningen. De åkte så några minuter. När de kom till en nerförsbacke körde Lovisa saktare och han körde om. De åkte sedan så under några minuter innan olyckstillfället. Hastigheten var då inte anmärkningsvärd. Lovisa körde om dem i hög fart, åkte av vägen och fick sladd. Halva bilen var i diket och halva på vägen. Bilen slog i dikeskanten och for ut i skogen. Han vet inte hur snabbt Lovisa körde när hon körde om, men fort gick det. Han såg hela olyckan fram till att bilen for in i skogen men kan inte säga något exakt avstånd mellan honom och olyckan. Han var på raksträckan när olyckan skedde. Han körde ca 80 – 90 km/timme när han blev omkörd. Kurvan där olyckan skedde är mer tvär än man tror. Det finns broräcken i kurvan som gör att man upplever att vägen smalnar av, trots att den inte gör det. Om man håller sig till hastighetsbegränsningen är det dock inte någon farlig kurva. Han har tidigare både åkt och själv kört sträckan utan att tänka på det som en farlig kurva. Det kan vara hans EPA-traktor man ser på filmen inifrån Lovisas bil men han vet inte. Hans EPA-traktor är vinröd. När olyckan skett körde han vidare och stannade vid fotbollsplanen som ligger högst en kilometer bort innan de ringde 112. Han uppskattar att det tog ca 30 sekunder innan de ringde.

Jessica Hellman har berättat om Julia Hellmans skador och hur dessa har påverkat Julia Hellman.

Katarina Sundell, Stefan Carlsson, Jennie Hedqvist, Ellinor Idh och Jonas Frisk har berättat om hur de och deras familjer påverkats av trafikolyckan där Felix Persson, Max Larsson, Milton Vestman och Emil Idh dog.

Loke Almgren har berättat att han under våren 2020 åkt 3 – 4 gånger med Lovisa Öberg Isaksson mellan Ljusdal och Hudiksvall. Det har varit flera personer i bilen och Lovisa Öberg Isaksson har ofta kört väldigt fort, 100 – 200 km/timme.

Villemo Selin har berättat att hon åkt med Lovisa Öberg Isaksson 20 – 30 gånger på helger eller lov. Ibland har de varit ensamma i bilen, ibland har även andra åkt med. Lovisa Öberg Isaksson har alltid kört väldigt fort, alltid över 100 km/timme och ibland upp emot 200 km/timme. Lovisa Öberg Isaksson har försökt starta race med andra bilar, trimmade EPA-traktorer. Det brukade börja som en omkörning men hon låg kvar bredvid det andra fordonet för att bjuda in till ett race. De raceade sedan i var sin fil. Lovisa Öberg Isaksson var många gånger nära gruskanten men tappade aldrig kontrollen över bilen. Lovisa Öberg Isaksson brukade hålla på med mobiltelefonen samtidigt som hon körde bilen.

Olof Isaksson har berättat att han övningskört med Lovisa Öberg Isaksson sedan hon var 16 år. Hon har kört bra. Under semestertid har de åkt runt i Sverige. Hon hade kört minst 500 mil innan hon fick körkortet. Han har aldrig sett något eller märkt något på bilen. Inte heller har någon kontaktat honom och berättat att hon kört fort.

Utgångspunkter för tingsrättens bedömning

Det höga beviskrav som ställs i brottmål innebär att åklagaren ska bevisa bortom rimligt tvivel att den tilltalade har handlat i enlighet med gärningsbeskrivningen.

Julia Hellman har berättat om den bilfärd från Hassela som ledde fram till trafikolyckan. En målsägandes berättelse kan, tillsammans med vad som i övrigt har kommit fram, vara tillräckligt för en fällande dom (jfr. NJA 2009 s. 447). Det kan således vara så att en målsäganden i nära anslutning till en händelse berättat om den för andra personer som hörs i en rättegång. Sådana uppgifter kan tillsammans med vittnenas egna iakttagelser av exempelvis målsägandenas beteende och reaktioner efter händelsen i vissa fall utgöra ett indirekt stöd för målsägandens berättelse (jfr. NJA 2017 I s. 316). När domstolen gör bedömningen av den berättelse som lämnats är det av

betydelse om berättelsen är klar, lång, levande, logisk, rik på detaljer, påvisat sanningsenlig i viktiga enskildheter, samt fri från felaktigheter, motsägelser, överdrifter, svårförklarliga moment, konstansbrister, dåligt sammanhang eller tvekan i avgörande delar. Däremot läggs det mindre vikt vid det allmänna intrycket av personen och icke-verbala faktorer i övrigt (jfr. NJA 2010 s. 671). Konstansbrister anses dock numera vara svåra att använda vid bedömningen av en berättelse (jfr. NJA 2017 I s. 316).

Åtalspunkt 1 - Grov vårdslöshet i trafik

Bilfärden från Hassela fram till omkörningen och trafikolyckan i Sörfors

Hastigheten under färden

Julia Hellman har berättat att Lovisa Öberg Isaksson körde väldigt fort. I en kurva blev det lite läskigt när bilen fick bromsa och svänga hårt för att inte köra av vägen. Hennes känsla var att det gick fortare och fortare. Under huvudförhandlingen har hon också berättat att hon tittade på hastighetsmätaren vid ett tillfälle, vid omkörningen av Erik Thunbergs EPA-traktor strax innan kraschen, och att hon är nästan säker på att det gick 200 km/timme, om inte mer.

Nova Almgren och Erik Thunberg har båda lämnat uppgifter som ger en annan bild av hastigheten på Lovisa Öberg Isakssons bil under färden från Hassela. De har bland annat berättat att Lovisa Öberg Isaksson låg bakom dem under en tid innan den omkörning som skedde strax innan trafikolyckan. Nova Almgren har bedömt att de låg ungefär halva sträckan bakom Lovisa Öberg Isakssons bil och halva sträckan framför. Hon och Erik Thunberg har också uppgett att de körde 90 km/timme under större delen av vägen. Att Erik Thunberg med stöd av 36 kap. 6 § rättegångsbalken valt att inte yttra sig över hur fort hans EPA-traktor kan gå innebär inte att det går att bortse från de uppgifter om hastigheten som de båda vittnena lämnat.

Det korta filmklipp som gjorts inifrån bilen ger stöd åt Julia Hellmans uppgift om att bilen hållit en mycket hög hastighet. Vid en jämförelse mellan den hastighetsmätare

som syns på filmen och ett fotografi av instrumentbrädan på en likadan bil framgår att hastigheten var drygt 150 km/timme. Även om det inte går att fastställa när under bilfärden filmklippet gjordes ger utredningen stöd för att klippet lades upp på Snapchat kl. 03.05, dvs fyra minuter innan larmet om trafikolyckan inkom till larmcentralen, kl. 03.09. Nova Almgren har berättat att hon uppfattade att Lovisa Öberg Isaksson sänkte farten och försvann bakom dem för att sedan gasa på inför den omkörning som skedde strax innan trafikolyckan. Erik Thunberg har också berättat att de inte stannade på olycksplatsen och larmade utan att de fortsatte och stannade vid en fotbollsplan som han uppskattar ligger högst en kilometer från olycksplatsen. Av larmsamtalet framgår att både han och Nova Almgren var mycket skräddade av händelsen. Erik Thunberg uppskattning att det tog 30 sekunder från olyckan till dess att de larmade måste, enligt tingsrättens bedömning, därför tas med stor försiktighet. Olyckan skedde strax efter kl. 03.00 och av utredningen framgår att det var få fordon på vägen från Hassela. Mot bakgrund av att det gick 4 minuter mellan det att klippet lades upp och trafikolyckan rapporterades talar omständigheterna för att det fordon som ses på filmen är Eriks EPA-traktor och att filmen visar inledningen av den omkörningen som skedde strax innan trafikolyckan.

Åklagaren anger i gärningsbeskrivningen att Lovisa Öberg Isaksson under körningen med stor marginal överskridit rådande hastighetsbegränsning som varit 70 km/ tim och framfört bilen i en hastighet om ca 200 km/tim och i minst 150 km/tim. Julia Hellmans uppgifter och övrig utredning talar också starkt för att bilen tidvis höll en högre hastighet än den tillåtna under färden från Hassela fram till omkörningen och trafikolyckan i Sörfors. Mot bakgrund av de stränga beviskrav som gäller i brottmål finner dock tingsrätten att det inte är ställt utom rimligt tvivel att Lovisa Öberg Isaksson då framfört bilen med den höga hastighet som åklagaren anger.

Lovisa Öberg Isakssons handlande under färden

Julia Hellman berättat att hon såg att Lovisa Öberg Isaksson hade en hand på ratten och en på växelspaken och att hon emellanåt hade en mobiltelefon i handen. Hon har också uppgett att Lovisa Öberg Isaksson aldrig satt länge med mobiltelefonen och att

hon inte vet vad Lovisa Öberg Isaksson gjorde med den. Hon har även berättat att Lovisa Öberg Isaksson inte tittade bakåt och att hon inte pratade direkt med dem där bak. Hon tittade på vägen eller mobilen. Att Lovisa Öberg Isaksson haft en mobiltelefon i handen vinner också stöd av Nova Almgrens uppgifter då hon sett det i samband med att hon och Erik Thunberg körde om Lovisa Öberg Isakssons bil.

Julia Hellman har också berättat att de pratade, hade kul och var glada i bilen. Hon styrde musiken med sin mobil och tittade mest bakåt eftersom hon pratade med killarna i baksätet. Av filmklippet framgår också att det var en mycket högljudd och livlig stämning i bilen. Omständigheterna i bilen var sådana att Julia Hellman knappast kan ha haft någon större uppsikt över Lovisa Öberg Isakssons agerande. Tingsrätten ifrågasätter inte Julia Hellmans uppgifter men omständigheterna är sådana att bedömningar utifrån hennes iakttagelser av Lovisa Öberg Isaksson måste göras med viss försiktighet.

En grundläggande regel för alla vägtrafikanter är att en vägtrafikant ska iaktta den omsorg och varsamhet som krävs med hänsyn till omständigheterna (2 kap. 1 § trafikförordningen [1998:1276]). I 3 kap. 14 § samma förordning anges också att ett fordonets hastighet skall anpassas till vad trafiksäkerheten kräver. I bestämmelsen anges även att hastigheten aldrig får vara högre än att föraren behåller kontrollen över fordonet.

Brottet vårdslöshet i trafik förutsätter att en vägtrafikant i väsentlig mån brister i den omsorg och varsamhet som till förekommande av trafikolycka betingas av omständigheterna. Av förarbetena till bestämmelsen om vårdslöshet i trafik framgår bl.a. att den i första hand är avsedd att omfatta fall där trafikanten har gjort sig skyldig till ett medvetet risktagande eller annan allvarlig oaktsamhet (se prop. 1994/95:23 s. 60 f). Inte allt handlande utgör således vårdslöshet i trafik. Från det straffbara området undantas i regel sådana förfaranden där trafikanten på grund av tillfällig ouppmärksamhet eller bristande förmåga gjort en felbedömning av trafiksituationen. Likaså bör rena manövreringsmisstag normalt inte leda till ansvar. Avsikten är att ansvar för vårdslöshet i trafik skall förbehållas sådana beteenden i trafiken som är att

beteckna som vårdslösa i egentlig mening. Det är fråga om fall där det trafikfarliga beteendet verkligen är täckt i subjektivt hänseende (a. prop. s. 122).

Lovisa Öberg Isaksson har uppgett att sträckan Hassela – Sörfors är omkring 3 mil lång och tar ungefär 25 minuter att köra. Utredningen visar inte i vilken utsträckning och i vilka trafiksituationer Julia Hellman sett Lovisa Öberg Isaksson hålla sin mobiltelefon i handen eller ha en hand på ratten. Av Erik Thunbergs uppgifter följer emellertid att när Nova Almgren såg att Lovisa Öberg Isaksson höll i en mobiltelefon körde han om hennes bil eftersom hon sänkt farten. Det är genom utredningen inte ställt utom rimligt tvivel att förhållandena varit sådana att Lovisa Öberg Isaksson, fram till den omkörning som föregick trafikolyckan, brustit i den omsorg och varsamhet som betingats av omständigheterna genom att hålla sin mobiltelefon i handen eller ha en hand på ratten.

Nova Almgren har berättat att hon tyckte att Lovisa Öberg Isaksson låg långt ut på vägen och att däckan var på de vita strecken vid två tillfällen. Erik Thunberg har dock uppgett att han inte tänkte på något speciellt angående hennes körning och att han inte la märke till något särskilt som han uppfattade som vårdslöst. Utredningen ger inte tillräckligt stöd för att Lovisa Öberg Isaksson vid flera tillfällen kört nära dikeskanten på vägen på det sätt som åklagaren påstår.

Omkörningen och trafikolyckan i Sörfors

Nova Almgren har berättat att hon uppfattade att Lovisa Öberg Isaksson saktade farten och försvann bakom dem för att sedan gasa på inför den omkörning som skedde strax innan trafikolyckan. Både hon och Erik Thunberg har också berättat att det gick fort när Lovisa Öberg Isaksson körde om. Nova Almgren har beskrivit det som att det gick jättefort, att bilen swichade förbi.

Som framgått av den tidigare bedömningen talar omständigheterna för att den film som visar en hastighet på drygt 150 km/timme spelades in strax innan omkörningen. Julia Hellman har också uppgett att hon tittade på bilens hastighetsmätare när de körde

om Erik Thunbergs EPA-traktor strax innan kraschen och att hon är nästan säker på att det gick 200 km/timme, om inte mer. Vidare framgår av den tekniska undersökningen av bilen att den hade en hastighet om 123 km/timme vid kollisionstillfället och ett motorvarvtal som tyder på att bilen bromsats så kraftigt att fordonets ABS-system aktiverats för att förhindra hjullåsning. Att bilen bromsats kraftigt innan kollisionen stöds också av den övriga utredningen då det framgår att det fanns omkring 60 meter långa spår från bilens däck på vägen innan asfaltskanten. Spåren fortsatte sedan 29,5 meter i gräset fram till den skogsväg där det blev stopp och bilen slungades in i skogen. Utredningen visar sammantaget att Lovisa Öberg Isaksson gjort omkörningen med en hög fart som väsentligt överstigit den föreskrivna hastigheten 70 km/timme och strax därefter tappat kontrollen över bilen och kört av vägen. Till följd av trafikolyckan avled de fyra personer som färdades i bilens baksäte, personen på passagerarplatsen blev allvarligt skadad och personbilen blev totalförstörd.

Omkörningen ägde rum några minuter efter kl. 03.00 och det har framkommit att det fanns få bilar utmed vägen från Hassela. Det har inte heller framkommit annat än att det var goda trafikförhållanden vid omkörningstillfället. Vidare har Nova Almgren och Erik Thunberg berättat att omkörningen skedde strax efter en kurva. Av utredningen framgår att det därefter var en raksträcka som sedan följdes av en kurva. På olycksplatsen, vid den senare kurvan, var vägen 6,8 meter bred och saknade vägren mellan körbanan och diket.

Lovisa Öberg Isakssons och Erik Thunbergs fordon hade sällskap från Hassela för att åka till MAX-restaurangen i Sundsvall. Det som framkommit om händelseförloppet vid omkörningen av Erik Thunbergs EPA-traktor visar ett riskfyllt körsätt. Lovisa Öberg Isaksson har uppnått en mycket hög hastighet vid omkörningstillfället, en hastighet som framstår som omotiverad för att köra om Erik Thunbergs EPA-traktor. Det är också tydligt att hastigheten på Lovisa Öberg Isakssons bil inte anpassats till vägens utformning och förhållandena på platsen. Även om det var låg trafikintensitet och goda vägförhållanden vid omkörningstillfället visar utredningen att Lovisa Öberg Isakssons körsätt betydligt överskridit vad trafiksäkerheten och hänsyn till omständigheterna i övrigt krävt. De omständigheter som framkommit ger bilden av att

skälet bakom Lovisa Öberg Isakssons handlande varit ett annat än vid en ordinär omkörning, dvs när en bilförare kör om enbart i syfte att passera ett annat mer långsamtgående fordon. Sammantaget visar utredningen att Lovisa Öberg Isaksson har gjort ett sådant medvetet risktagande i samband med omkörningen att den inte kan bedömas på något annat sätt än som *vårdslöshet i trafik*.

Vid avgörande av om brottet ska bedömas som grovt är det utan betydelse om någon trafikolycka har inträffat eller ej. Det är det trafikfarliga beteendet som sådant som skall bedömas (prop. 1994/95:23 s. 122). Vid bedömningen av om gärningen skall bedömas som grov bör Lovisa Öberg Isaksson medvetna risktagande sättas i relation till de möjliga konsekvenserna av hennes handlande (jfr RH 1999:83).

Vid omkörningstillfället hade Lovisa Öberg Isaksson fyra obältade ungdomar i baksätet. Det har framkommit att hon kan ha varit tveksam till att skjutsa ungdomarna men att hon inte förhindrade dessa att åka med. När hon på det sättet tog ansvar för ungdomarna måste höga krav ställas på hennes uppmärksamhet och försiktighet under resan så att trafikfarliga situationer inte uppstod. Trots det ansvaret har Lovisa Öberg Isaksson valt det aktuella körsättet och att göra omkörningen i mycket hög hastighet på den förhållandevis smala vägen som saknar vägren. Det som framkommit om hastigheten och omständigheterna vid omkörningen gör att Lovisa Öberg Isaksson får anses ha varit grovt oaktsam i sitt körsätt. *Brottet ska därför bedömas som grovt.*

Omständigheterna är dock inte sådana att hon kan anses ha visat uppenbar likgiltighet för andra människors liv eller egendom.

Åtalspunkt 2 och 3 – Vållande till annans död och vållande till kroppsskada, grova brott

Det är utrett att Felix Persson, Max Larsson, Milton Vestman och Emil Idh dog av de skador som de fått vid trafikolyckan och att Lovisa Öberg Isaksson orsakat deras död genom sin vårdslösa körning. Det förhåller sig på motsvarande sätt när det gäller Julia Hellmans skador, d.v.s. att skadorna har uppstått vid trafikolyckan och orsakats av

Lovisa Öberg Isakssons vårdslösa körning. Av åberopat rättsintyg framgår att Julia Hellman fått de skador som anges i ansökan om stämning.

För att dömas för vållande till annans död och vållande till kroppsskada krävs att Lovisa Öberg Isaksson varit oaktsam i förhållande till den dödliga utgången respektive till skadorna. Lovisa Öberg Isaksson hade ett riskfyllt körsätt och körde i mycket hög hastighet i anslutning till olyckan. Av medpassagerarna i hennes bil använde endast Julia Hellman bilbälte. De övriga fyra var inte bältade. När hon körde bilen på det sättet måste hon ha insett att det fanns risk för att medpassagerarna skulle kunna dö eller skadas genom hennes körning. Vid dessa förhållanden har hon genom sitt körsätt varit oaktsam i förhållande till Felix Persson, Max Larsson, Milton Vestman och Emil Idhs död samt de skador som Julia Hellman ådrog sig. Hon har därigenom gjort sig skyldig till *vållande till kroppsskada* och *vållande till annans död* i fyra fall.

Vid bedömningen om brotten är att anse som grova ska särskilt beaktas om gärningen innefattat ett medvetet risktagande av allvarligt slag. Som konstaterats ovan har Lovisa Öberg Isaksson med ett riskfyllt körsätt gjort omkörningen i mycket hög hastighet samtidigt som hon haft fem medpassagerare varav endast en har haft bilbälte. Förhållandena vid körningen har varit sådana att Lovisa Öberg Isaksson därigenom har tagit en medveten risk av allvarligt slag. *Brotten ska därför bedömas som grova.*

Vilket straff ska Lovisa Öberg Isaksson dömas till?

Vid bedömningen av straffvärdet för brotten ska beaktas att Lovisa Öberg Isaksson ska dömas för brotten i s.k. brottskonkurrens. Det innebär att hon ska dömas för vart och ett av brotten, även om det kan sägas att de har flera gemensamma moment. Att straffvärdepåverkande omständigheter då är gemensamma för brotten innebär att de inte kan ges fullt genomslag vid bestämmandet av straffvärdet av vart och ett av dessa när den samlade brottslighetens straffvärde ska bedömas (jfr NJA 2012 s. 79 p. 16).

Av utredningen framgår att Lovisa Öberg Isaksson blev svårt skadad vid trafikolyckan. Hon fick IVA-vård och var nedsövd under en tid. Hon har sedan dess gått på

rehabilitering. En tid innan huvudförhandlingen genomgick hon också en omfattande operation. Hon har kontakt med hjärnrehabteam och det framgår bl.a. att hon har en ökad uttrötthet och att hon bl.a. berättat om sämre närminne, yrsel, svårigheter att läsa och huvudvärk. De skador som drabbat Lovisa Öberg Isaksson är av allvarlig art. Även om hennes rehabilitering ännu inte är avslutad, och det inte går att bedöma hur omfattande bestående skador hon fått, är skadorna sådana att de av s.k. billighetsskäl ska beaktas vid straffmätningen (29 kap. 5 § 1 brottsbalken). Då Lovisa Öberg Isaksson var 19 år när hon begick brotten ska också hennes ungdom beaktas särskilt (29 kap. 7 § brottsbalken). Med beaktande av Lovisa Öberg Isakssons ålder och de skador hon fått vid trafikolyckan finner tingsrätten att det sammanlagda straffmätningensvärdet för brotten är 9 månaders fängelse.

Då Lovisa Öberg Isaksson var 19 år när brotten begicks får tingsrätten döma till fängelse endast om det med hänsyn till gärningens straffvärde eller annars finns särskilda skäl för det (30 kap. 5 § andra stycket brottsbalken). För ett fängelsestraff talar då att den grova vårdslöshet i trafik som hon gjort sig skyldig till är av en sådan art att påföljden bör bestämmas till fängelse (30 kap. 4 § andra stycket brottsbalken). Vid valet av påföljd skall dock rätten fästa särskilt avseende vid omständigheter som talar för en lindrigare påföljd än fängelse. Ovan nämnda billighetsskäl ska då beaktas (30 kap. 4 § första stycket brottsbalken).

Lovisa Öberg Isaksson förekommer inte i belastningsregistret. Av yttranden från Frivården och Socialtjänsten i Ljusdals kommun framgår att hon lever under ordnade förhållanden. Frivården bedömer att hon inte har något behov av övervakning. Hon är inte heller aktuell för insatser inom socialtjänsten. Av Villemo Selins och Loke Almgrens uppgifter framgår emellertid att Lovisa Öberg Isaksson vid upprepade tillfällen kört bil i synnerligen höga hastigheter. Villemo Selin har också berättat om att Lovisa Öberg Isaksson försökt få andra bilförare att köra ikapp med henne på vägen. Även om utredningen inte ger tillräckligt stöd för åklagarens påstående om att Lovisa Öberg Isaksson hållit en viss hastighet under färden från Hassela innan omkörningen och trafikolyckan talar också utredningen starkt för att hastigheten då tidvis var högre än den föreskrivna. Utredningen visar sammantaget ett upprepat handlande som enligt

tingsrättens mening ger uttryck för ett sådant riskbeteende och attityd till trafikregler att det inte helt saknas anledning anta att en skyddstillsyn skulle bidra till Lovisa Öberg Isaksson avhåller sig från fortsatt brottslighet (jfr NJA 2000 s. 314, 2008 s. 359 och 2014 s. 559). Vid en sammantagen bedömning finner tingsrätten därför att påföljden ska bestämmas till skyddstillsyn där Lovisa Öberg Isaksson ska genomgå det påverkansprogram som Frivården finner nödvändigt. Med hänsyn till brottslighetens art ska skyddstillsynen förenas med 2 månaders fängelse.

De enskilda anspråken

Vid denna utgång i skuldfråga ska Lovisa Öberg Isaksson ersätta målsägandena för deras skada.

Julia Hellmans begäran om skadestånd

Ersättning för kränkning

Enligt 2 kap. 3 § skadeståndslagen (1972:207) ska den som allvarligt kränker någon annan genom brott som innefattar angrepp mot dennes person, frihet, frid eller ära ersätta den skada som kränkningen innebär. Kränkningersättningen ska ge kompensation för känslor som den kränkande handlingen har framkallat hos den skadelidande, såsom rädsla, förnedring, skam eller liknande och som inte tar sig sådana medicinska uttryck att det föreligger en personskada. Det som ska ersättas är den kränkning, dvs. den momentana upplevelse som den angripne typiskt sett har drabbats av vid skadetillfället (NJA 2017 s. 938 p. 5).

Ersättning för kränkning kräver vanligen att det är fråga om ett uppsåtligt brott. Vid vållande till kroppsskada i samband med trafikbrott har dock Högsta domstolen funnit att det undantagsvis kan utgå ersättning för kränkning även vid oaksamhetsbrott. Det har då varit fråga om omständigheter som har varit så försvårande att den skadevållandes handlande närmast sig en uppsåtlig gärning. Handlandet har härigenom ansetts ha samma kränkande innebörd som ett avsiktligt angrepp på den skadelidandes

integritet (NJA 1997 s. 315 och s. 572). Även om Lovisa Öberg Isaksson har varit grovt oaktsam vid körningen och därigenom orsakat Julia Hellman kroppsskada har inte omständigheterna vid körningen varit sådana att hennes handlande har haft samma kränkande innebörd som vid ett avsiktligt angrepp. Yrkandet om skadestånd för kränkning ska därför ogillas.

Sveda och värk

Tingsrätten finner att det yrkade beloppet, 27 000 kr, utgör skälig ersättning för sveda och värk. Julia Hellman har emellertid fått 15 000 kr som trafikskadeersättning för sveda och värk med anledning av de skador hon ådrog sig vid trafikolyckan.

Högsta domstolen i rättsfallet NJA 2012 s 685 p. 9 anför att den skadelidandes ersättning ska bestämmas enligt principer som leder till varken över- eller underkompensation. Domstolen pekar då också på att det i den juridiska litteraturen har angetts att det är självklart att man inte kan uppbära både skadestånd och trafikskadeersättning för samma skada och därigenom få dubbel kompensation samt att detta följer redan av allmänna rättsgrundsatser. Samma bedömning gjorde Högsta domstolen i rättsfallet NJA 2006 s. 738. Den trafikskadeersättning som Julia Hellman erhållit ska således avräknas vid bedömningen av skadeståndets storlek. Tingsrätten bifaller därför yrkandet på så sätt att Lovisa Öberg Isaksson ska utge 12 000 kr (27 000 – 15 000) till Julia Hellman som ersättning för sveda och värk.

Lyte

Julia Hellman har yrkat 51 773 kr som ersättning för lyte avseende ärr. Hon har åberopat fotografier tagna dels i samband med sjukhusvistelsen efter olyckan, dels strax innan huvudförhandlingen. Enligt tingsrättens mening har alltför kort tid förflutit sedan olyckan för att full bevisning ska kunna föras om hur framträdande de kvarstående ärren kommer att bli. Även om frågan inte har berörts uttryckligen är dock omständigheterna sådana att parterna får antas ha godtagit att tingsrätten på detta underlag uppskattar skadans storlek efter skälighet. Då de olika ärren i huvudsak

förekommer på samma kroppsdelar bör då en sammanvägning göras av de utseendemässiga följderna för Julia Hellman. Med utgångspunkt i de ersättningsnivåer som trafikskadenämnden tillämpar finner tingsrätten att 40 000 kr utgör skälig ersättning för skadan.

Ersättning för ett halvt förlorat skolår

Genom de uppgifter som Jessica och Julia Hellman lämnat är det visat att Julia Hellman förlorat ett halvt skolår till följd av trafikolyckan. Det belopp som hon yrkat är i överensstämmelse med trafikskadenämndens tabell. Beloppet utgör skälig ersättning för den skada hon lidit. Yrkandet om ersättning för ett halvt förlorat skolår ska därför bifallas.

De anhörigas begäran om skadestånd för sveda och värk

Vid skadestånd för sveda och värk på grund av nära anhörigs död kan ersättningens storlek hanteras på ett schabloniserat sätt med ledning av de hjälptabeller som utformats av Trafikskadenämnden (jfr NJA 2004 s. 26 och NJA 2006 s. 738). Därigenom slipper de skadelidande föra bevisning som styrker de psykiska besvären. Den schabloniserade anhörigersättningen för sveda och värk uppgår för närvarande till 60 000 kronor. Beloppet gäller vid uppsåtligt dödande och grov vårdslöshet som ligger mycket nära ett uppsåtligt handlande. I annat fall lämnas ersättning med 30 000 kronor för sveda och värk.

Genom sin vårdslösa körning orsakade Lovisa Öberg Isaksson Felix Persson, Max Larsson, Milton Vestman och Emil Idh död. Även om Lovisa Öberg Isaksson varit grovt vårdslös när hon kört bilen har omständigheterna under färden inte varit sådana att hennes agerande kan anses ligga mycket nära ett uppsåtligt handlande. De skadelidande är enligt schablon därför berättigade till ersättning för sveda och värk med 30 000 kronor.

Elinor Idh, Jonas Frisk, Moa Idh, Linus Idh, Juni Idh, Freja Idh, Disa Idh, Margareta Larsson, Carl-Henrik Larsson, Moa Larsson Jennie Hedqvist, Christian Persson, Lukas

Hedqvist Katarina Sundell, Stefan Carlsson, Pontus Nordin och Mollie Carlsson har var och en begärt 60 000 kr jämte ränta som ersättning för sveda och värk på grund av nära anhörigs död. De har alla, utom Moa Idh, erhållit trafikskadeersättning med 30 000 kr samt anfört att trafikskadeersättningen inte ska avräknas från den ersättning som de nu begärt. Som framgår av bedömningen ovan ska den trafikskadeersättning som de erhållit avräknas vid bedömningen av det skadestånd som Lovisa Öberg Isaksson ska betala.

Då det yrkade beloppet, 60 000 kr, går utöver tillämplig schablon uppfattar tingsrätten yrkandet som ett yrkande utöver schablonen. När de skadelidande yrkar ersättning utöver schablonen måste de styrka de psykiska besvärens omfattning. Tingsrätten har stor förståelse för att händelsen har inneburit stort lidande för de anhöriga. Utredningen visar emellertid inte att de psykiska besvären för någon av dem varit sådana att ersättningen kan fastställas till ett högre belopp än enligt den tillämpliga schablonen. Mot denna bakgrund, och då de skadelidande erhållit trafikskadeersättning motsvarande den tillämpliga schablonen, ska deras yrkande om ersättning ogillas.

Ett syskon som inte har hushållsgemenskap med den avlidne kan oftast inte ses som nära anhörig vid bedömningen av syskonets rätt till ersättning för sveda och värk på grund av en anhörigs död. Av de uppgifter som Ellinor Idh lämnat har dock framkommit att Moa Idh och Emil Idh upprätthållit en så nära kontakt att tingsrätten bedömer att hon ändå är att betrakta som nära anhörig. Då Moa Idh inte erhållit trafikskadeersättningen bifaller tingsrättens hennes yrkande om ersättning till den del som uppgår till den tillämpliga schablonen, 30 000 kr.

Övriga frågor

Ersättning till offentliga försvarare

Fredrik Burvall tillerkänns den ersättning som han har begärt. Denna kostnad ska staten stå för.

Ersättning till målsägandebiträde

Åklagaren har yttrat sig över Elisabeth Massi Fritz kostnadsräkning och anført att målet har krävt omfattande kontakter med målsägandena och att målsägandebiträdet även aktivt bidragit med utredningsåtgärder genom att framföra uppgifter om ett nytt vittne som åberopats i rätten. Vidare att målet har varit massmedialt uppmärksammat och målsägandena har haft ett större behov än vad som är brukligt av stöd och kontakt samt att en klient varit mycket ung. Samtidigt noterar åklagaren att målsägandebiträdet inte varit med på något förhör under förundersökningen då hon förordnats i ett sent skede för målsäganden som hörts.

Enligt 5 § lagen (1988:609) om målsägandebiträde har målsägandebiträde rätt till ersättning i enlighet med vad som enligt 27 § rättshjälpslagen (1996:1619) gäller för biträde vid rättshjälp. Av sistnämnda bestämmelse följer att målsägandebiträdet har rätt till skälig ersättning för bl.a. det arbete som uppdraget krävt. Vid bedömningen av vad som är skälig ersättning skall uppdragets art och omfattning beaktas. Hänsyn skall också tas till andra omständigheter av betydelse, såsom den skicklighet och omsorg som uppdraget utförts med samt den tid som lagts ned på uppdraget.

Elisabeth Massi Fritz har varit målsägandebiträde för 18 personer, varav många unga, och hon har på ett mycket aktivt sätt biträtt åtalet. Målet har härtill varit medialt uppmärksammat och till sin karaktär sådant att målsägandena torde ha haft ett stort behov av stöd och kontakt. Mot denna bakgrunden är den ersättning som Elisabeth Massi Fritz begärt skälig. Hon ska därför tillerkänns den ersättning som hon har begärt. Denna kostnad ska staten stå för.

Angift till brottsofferfonden

SUNDSVALLS TINGSRÄTT
Ungdomsmål
Rotel 11

DOM
2021-03-04

Mål nr: B 1886-20

Lovisa Öberg Isaksson har dömts för brott som har fängelse i straffskalan. Hon ska därför betala 800 kr till brottsofferfonden.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (TR-01)

Överklagande ställs till Hovrätten för Nedre Norrland och ges in till tingsrätten senast den 25 mars 2021.

Lars-Åke Johansson

Hur man överklagar

Dom i brottmål, tingsrätt

TR-01

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv tingsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis.

Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller en ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför.

Tala också om ifall du vill att målsäganden ska komma personligen vid en huvudförhandling.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till tingsrätten. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Tingsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar tingsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till hovrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även hovrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till hovrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

När krävs det prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

I brottmålsdelen behövs prövningstillstånd i två olika fall:

- Den åtalade har dömts enbart till böter.
- Den åtalade har frikänts från ett brott som inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Skadeståndsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en begäran om skadestånd. Undantag kan gälla när en dom överklagas i brottmålsdelen, och det är kopplat en begäran om skadestånd till brottet. Då krävs inte prövningstillstånd för skadeståndsdelen om

- det inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen eller om
- hovrätten meddelar prövningstillstånd i brottmålsdelen.

Beslut i övriga frågor

I de mål där det krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen (se ovan), krävs det också prövningstillstånd för sådana beslut som bara får överklagas i samband med att domen överklagas. Beslut som kan överklagas särskilt kräver inte prövningstillstånd.

När får man prövningstillstånd?

Hovrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med tingsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.

Hur man överklagar hovrättens avgörande

Den som vill överklaga hovrättens avgörande ska göra det genom att skriva till Högsta domstolen. Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till hovrätten.

Senaste tid för att överklaga

Överklagandet ska ha kommit in till hovrätten senast den dag som anges i slutet av hovrättens avgörande.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar hovrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta domstolen.

Prövningstillstånd i Högsta domstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningsstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen eller om
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning, att domvilla förekommit eller att målets utgång i hovrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandets innehåll

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (hovrättens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som klaganden begär,
4. de skäl som klaganden vill ange för att avgörandet ska ändras,
5. de skäl som klaganden vill ange för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska bevisas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om målet överklagas kan Högsta domstolen använda förenklad delgivning vid utskick av handlingar i målet, under förutsättning att mottagaren där eller i någon tidigare instans har fått information om sådan delgivning.

Mer information

För information om rättegången i Högsta domstolen, se www.hogstodomstolen.se